

DUNÁNTÚLI DOMBVIDÉK

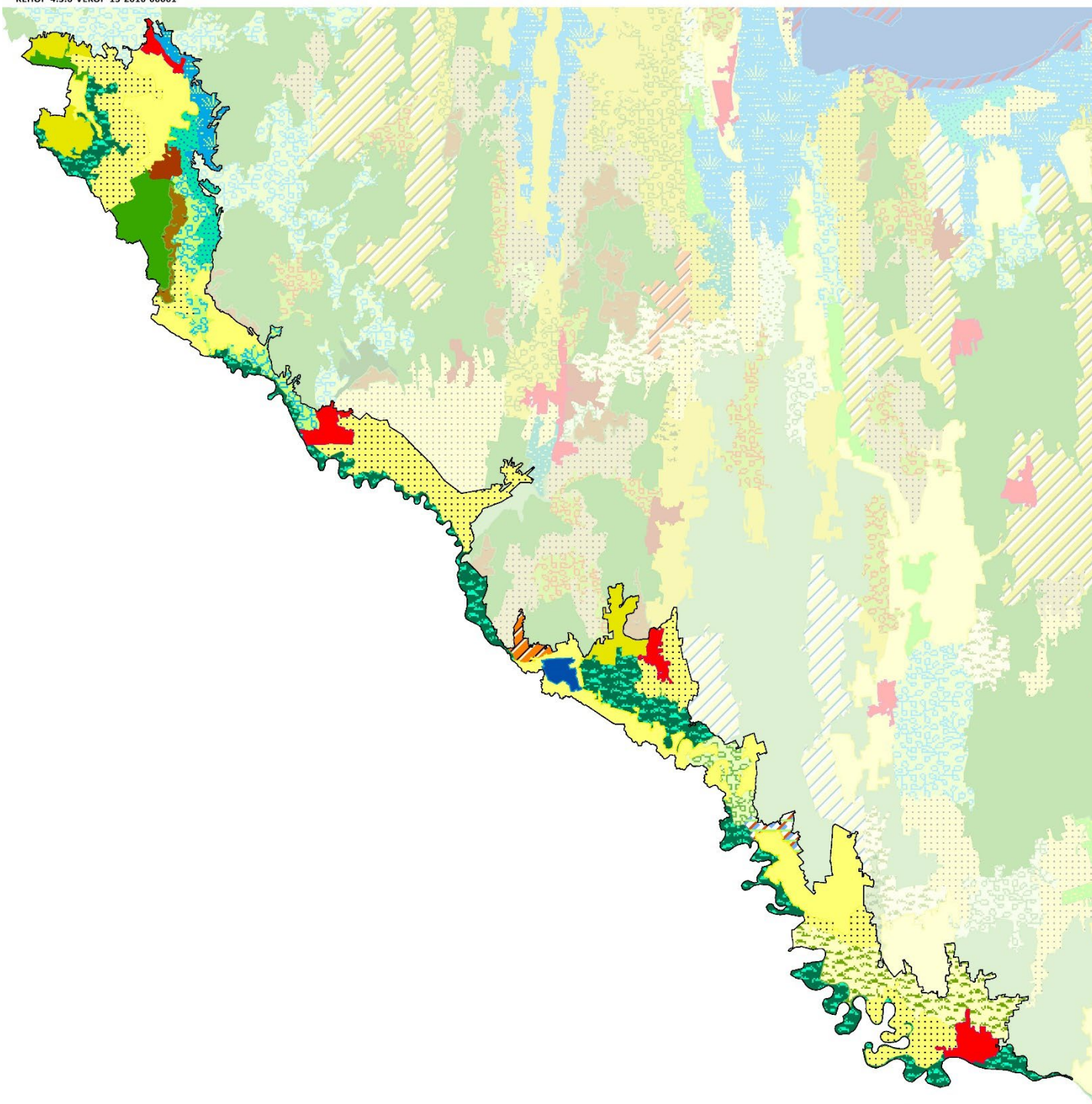
301. DRÁVA–MURA MENTE TÁJKARAKTER-TERÜLET

A Dráva–Mura mente Cesztregtől Barcsig húzódó, két alpesi, bővizű, gyors folyású folyó és a Kerka mentén kialakult tájkarakter-terület a földrajzi tájbeosztás alapján Kerka-vidék, Alsó-Mura-sík, valamint Lég-rád–Barcsi Dráva-sík nevet viselnek. Ezek mindegyike a mérsékelt, nedvesebb országrészhez tartozik, folyómenti helyzete ellenére periférikus, forgalmi árnyékban lévő, kevésbé intenzíven használt, sűrűn mozaikos mintázatú táj. A természeti értékei elsősorban a folyómenti erdőkhöz, árterekhez kötődnek. Területe 710,8 km<sup>2</sup>.



Fotó: Valkó L. (Duna–Dráva Nemzeti Park, 2017)

A DRÁVA–MURA MENTE TÁJKARAKTER-TERÜLETEN ELŐFORDULÓ TÁJKARAKTER-TÍPUSOK

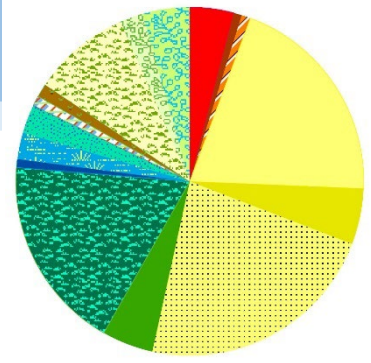


- Erdő-agrármozaikos síksági táj
- Erdő-vízdomináns folyótáj
- Erdő-vízdomináns síksági táj
- Erdődomináns, jellemzően mozaikos dombosági táj
- Gyep-víz településmozaikos síksági, völgytáj
- Szántódomináns, homogén síksági táj
- Szántódomináns, homogén, hullámos síksági, dombosági, medence és hegységperemi táj
- Szántódomináns, mozaikos síksági táj
- Szőlő-kert- és erdőmozaikos hegységperemi és dombosági táj
- Tavi táj
- Település-kertmozaikos dombosági és hegységperemi táj
- Települési táj domboságon, hegységperemen és medencében
- Települési táj síkságon
- Változatos felszínborítású síksági táj
- Változatos felszínborítású, hullámos síksági és dombosági medencetáj vízfolyásokkal
- Vízdomináns mozaikos síksági táj

1:500 000  
0 5 10 km



Tájkarakter-típusok	Össz-terület (km <sup>2</sup> )	Terület-arány (%)	Folt-szám	Átlagos foltméret (km <sup>2</sup> )	Szórás (km <sup>2</sup> )
Dráva–Mura mente	710,80	100,00%	40	17,77	14,44
Települési táj síkságon	29,00	4,08%	4	7,25	2,56
Települési táj domboságon, hegységperemen és medencében	5,30	0,75%	1	5,30	0,00
Település-kertmozaikos dombosági és hegységperemi táj	5,99	0,84%	1	5,99	0,00
Szántódomináns, homogén síksági táj	142,04	19,98%	8	17,76	13,66
Szántódomináns, homogén, hullámos síksági, dombosági, medence és hegységperemi táj	36,86	5,19%	3	12,29	2,94
Szántódomináns, mozaikos síksági táj	160,77	22,62%	6	26,80	17,42
Erdődomináns, jellemzően mozaikos dombosági táj	33,93	4,77%	2	16,96	12,50
Erdő-vízdomináns folyótáj	128,24	18,04%	5	25,65	7,53
Tavi táj	5,73	0,81%	1	5,73	0,00
Vízdomináns mozaikos síksági táj	17,30	2,43%	1	17,30	0,00
Erdő-vízdomináns síksági táj	18,98	2,67%	1	18,98	0,00
Gyep-víz településmozaikos síksági, völgytáj	6,67	0,94%	1	6,67	0,00
Szőlő-kert- és erdőmozaikos hegységperemi és dombosági táj	8,87	1,25%	1	8,87	0,00
Erdő-agrármozaikos síksági táj	64,62	9,09%	1	64,62	0,00
Változatos felszínborítású síksági táj	15,30	2,15%	1	15,30	0,00
Változatos felszínborítású, hullámos síksági és dombosági medencetáj vízfolyásokkal	31,19	4,39%	3	10,40	3,58

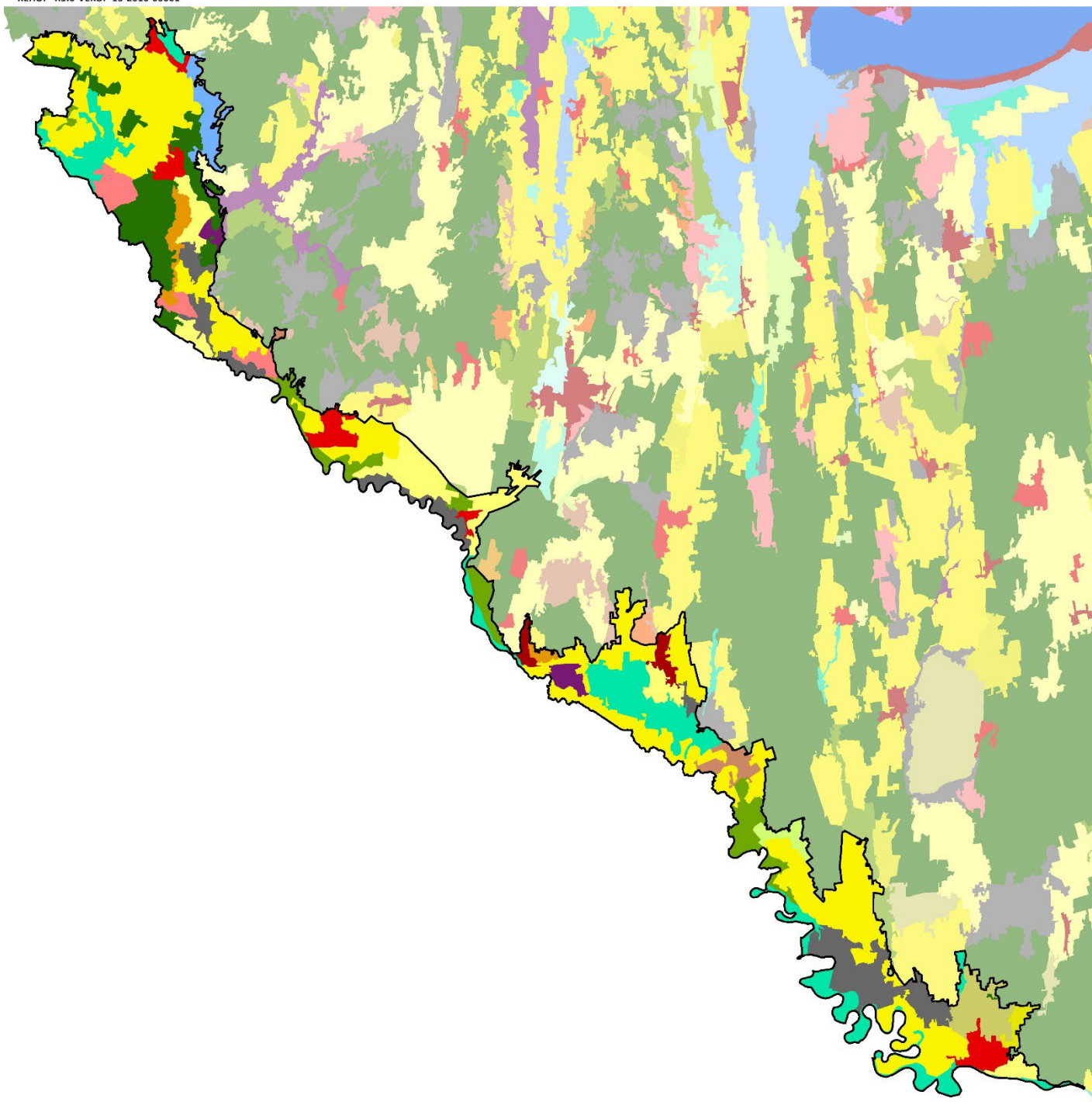


## A DRÁVA–MURA MENTE TÁJKARAKTER-TERÜLET KULCSJELLEMZŐI

### I/1. Domborzat

A táj domináns domborzati típusa a tagolt síkság, ennek területi aránya 38%. Emellett jelentős még az enyhén hullámos domboság részesedése (22%). (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai I/1. térkép)

### I/2. Komplex felszínborítás-típusok



- 1000 - Településdomináns homogén
- 1001 - Településdomináns mozaikos
- 1201 - Település-szántómozaik
- 1251 - Település-agrár-erdőmozaik
- 1501 - Település-erdőmozaik
- 1601 - Település-vízmozaik
- 2000 - Szántódomináns homogén
- 2001 - Szántódomináns mozaikos
- 2451 - Agrár-erdőmozaik
- 2501 - Szántó-erdőmozaik
- 3501 - Kert-erdőmozaik
- 4001 - Gyepdomináns mozaikos
- 5000 - Erdődomináns homogén
- 5001 - Erdődomináns mozaikos
- 5601 - Erdő-vízmozaik
- 6001 - Vízdomináns mozaikos
- 7001 - Dominancia nélküli

1:500 000  
0 5 10 km

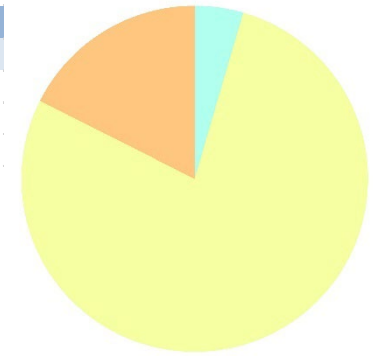
(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai I/2. térkép)

## TERMÉSZETI JELLEMZŐK

### II/1. Éghajlati körzetek

A terület legnagyobb része mérsékelten meleg - mérsékelten nedves éghajlatú (78%), délkeleti részén meleg - mérsékelten nedves (18%) területtel, északnyugati részén mérsékelten hűvös - mérsékelten nedves foltokkal. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/1. térkép)

Éghajlati körzetek	Területarány (%)
Dráva–Mura mente	
mérsékelten meleg - mérsékelten nedves	77,91%
meleg - mérsékelten nedves	17,56%
mérsékelten hűvös - mérsékelten nedves	4,53%



### II/2. Tengerszint feletti magasság

A tengerszint feletti magasság a domborzat egyik forrásindikátora. A jellemző magassági értékek leírása azonos a domborzatnál leírtakkal. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/2. térkép)

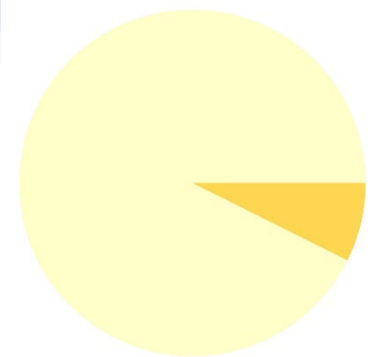
### II/3. Relief

A relief a domborzat egyik forrásindikátora. A jellemző felszín-mozgalmassági jellemzők leírása azonos a domborzatnál leírtakkal. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/3. térkép)

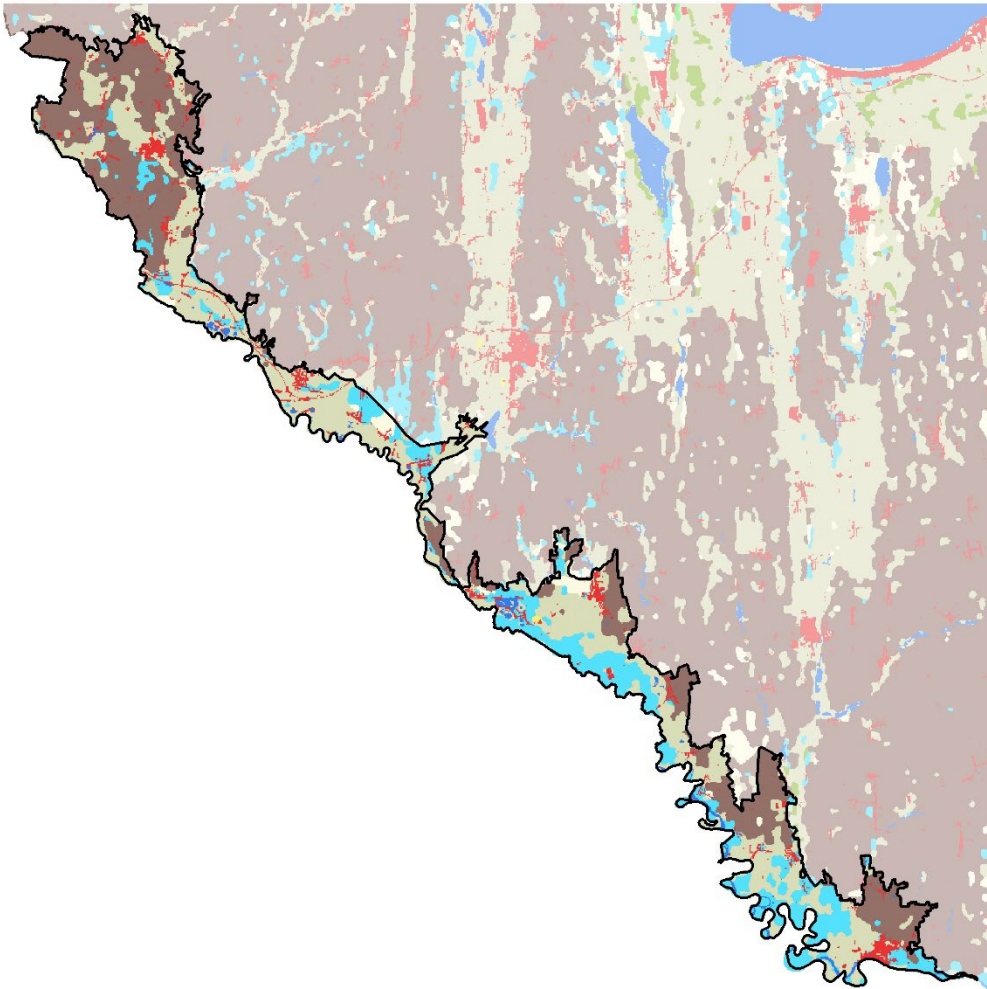
### II/4. Alapkőzet

A táj alapkőzete alluviális üledék. Lössös üledék a terület töredékén (kevesebb, mint 10%-án fordul elő). (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/4. térkép)

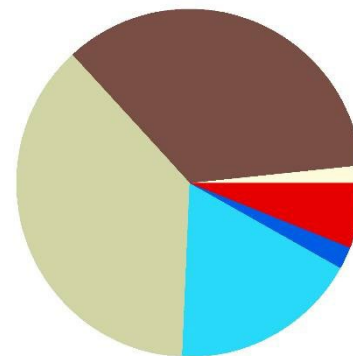
Kőzet név	Területszázalék
Dráva–Mura mente	100,00%
glaciális és alluviális üledék	92,63%
lössös üledék	7,37%



### II/5. Talajtípusok

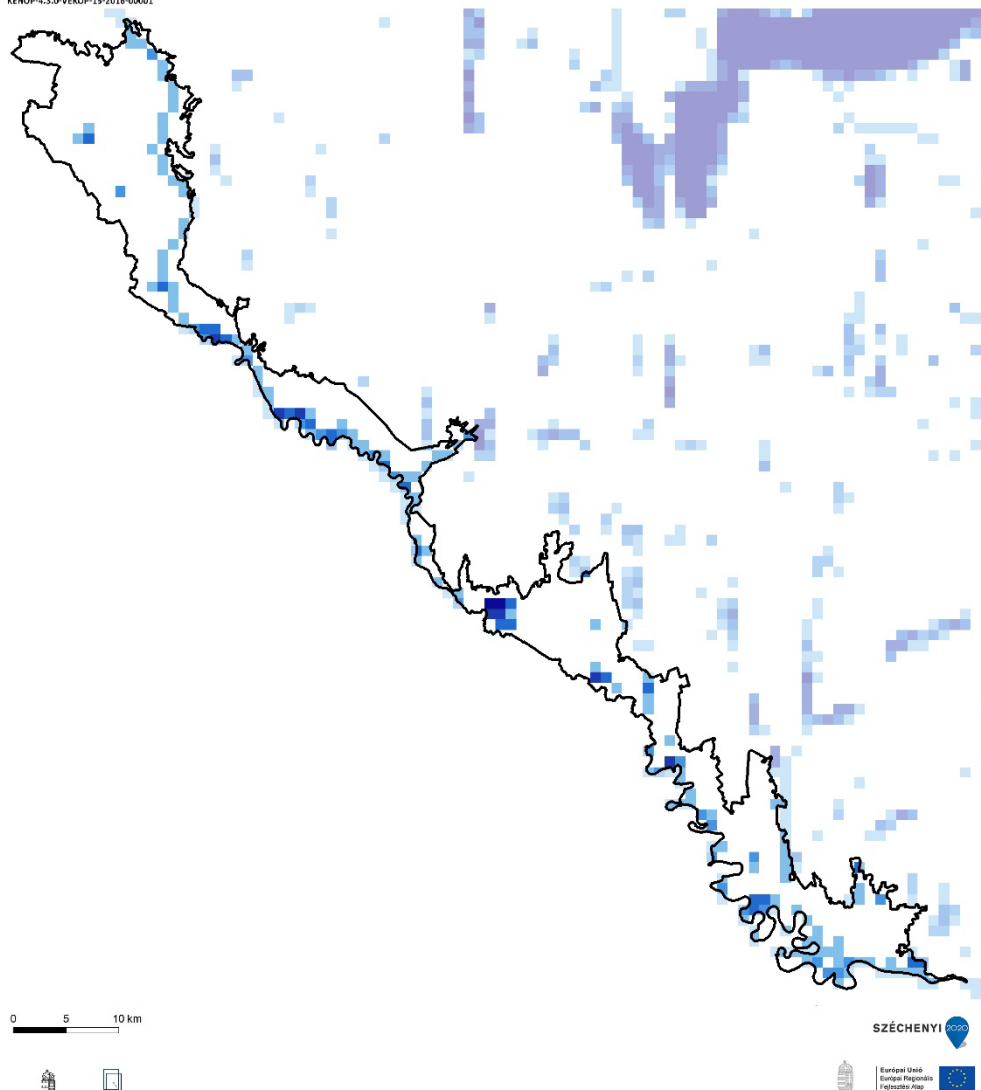


Talajtípus	Területarány (%)
Dráva–Mura mente	100,00%
Réti talajok	37,49%
Barna erdőtalajok	35,17%
Öntés és lejtőhordalék talajok	17,52%
Beépített terület	6,05%
Nyílt vízfelszín	2,07%
Váztalajok	1,63%
Szikes talajok	0,07%
Láptalajok	0,01%

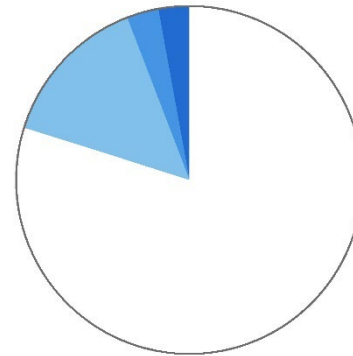


A Dráva-Mura mente folyómenti területein öntés és réti talajok találhatók. A két fő típus együttesen a terület több mint felét borítja. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/5. térkép)

## II/6. Felszíni vizek területaránya



Felszíni vizek területaránya	Területarány (%)
Dráva–Mura mente	
0-1% - nincs, elenyésző	78,84%
1-5% - alacsony	14,10%
5-10% - közepes	2,96%
10-20% - magas	2,82%
20-50% - nagyon magas	0,99%
50-100% - meghatározó	0,28%

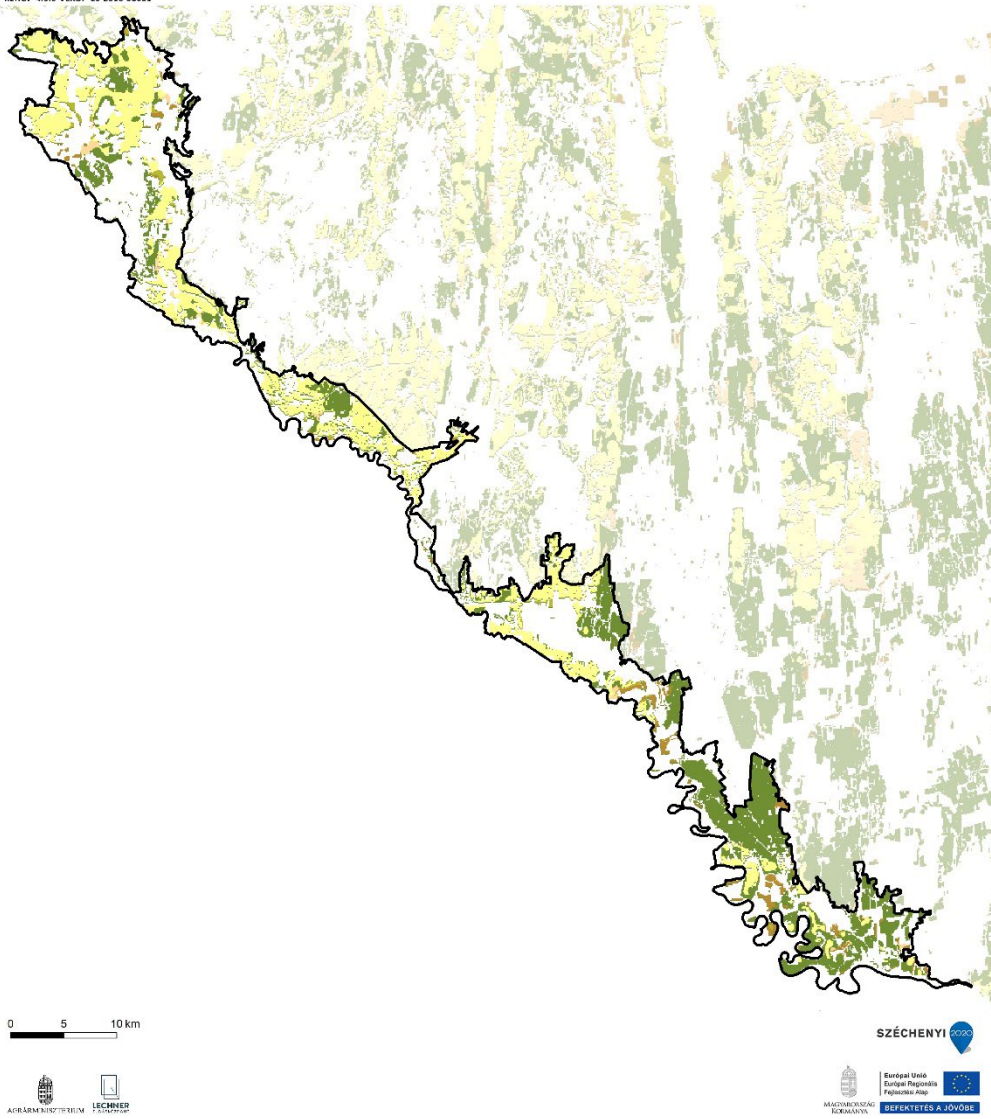


A felszíni vizek aránya a tájban átlagos, 0,015 km<sup>2</sup>/km<sup>2</sup>. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/6. térkép)

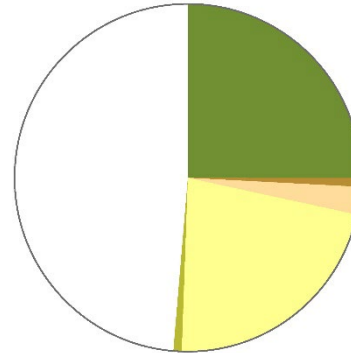


Fotó: Végvári Z. (Dráva, 2015)

## II/7. Ökotípusos földhasználat

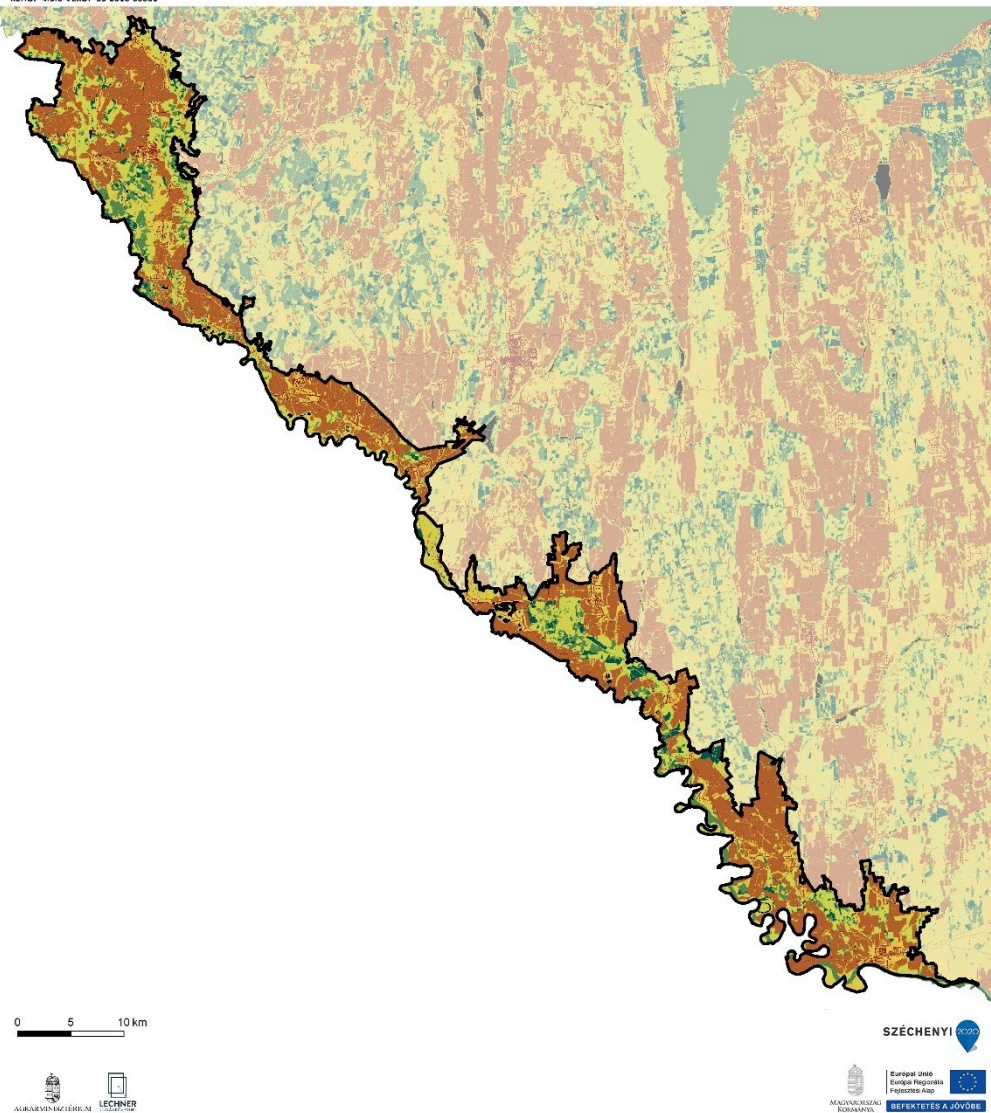


Ökotípusos földhasználat	Területarány (%)
Dráva–Mura mente	51,34%
kiváló termőhelyi adottságú szántó	22,16%
kiváló termőhelyi adottságú, környezetileg érzékeny szántó	0,78%
gyenge és közepes termőhelyi adottságú szántó	0,80%
gyenge és közepes, környezetileg érzékeny szántó	2,58%
erdőtelepítésre javasolt terület	25,03%

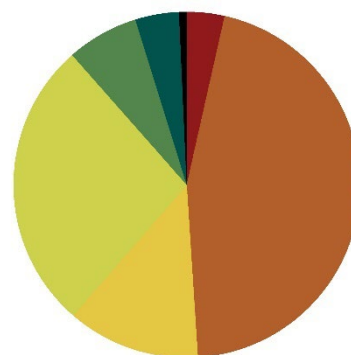


Az ökotípusos vizsgálat szerint a táj területének 25%-án (Barcs térségében) erdősítés javasolt, a terület 2,5 százalékán pedig - a növénytermesztés szempontjából közepes és gyenge talajadottságok, illetve a környezeti érzékenység következtében - a szántók extenzifikációja (földhasználat-váltás vagy szántóföldi művelés külterjesítése) indokolt. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/7. térkép)

## II/8. Ökológiai állapot



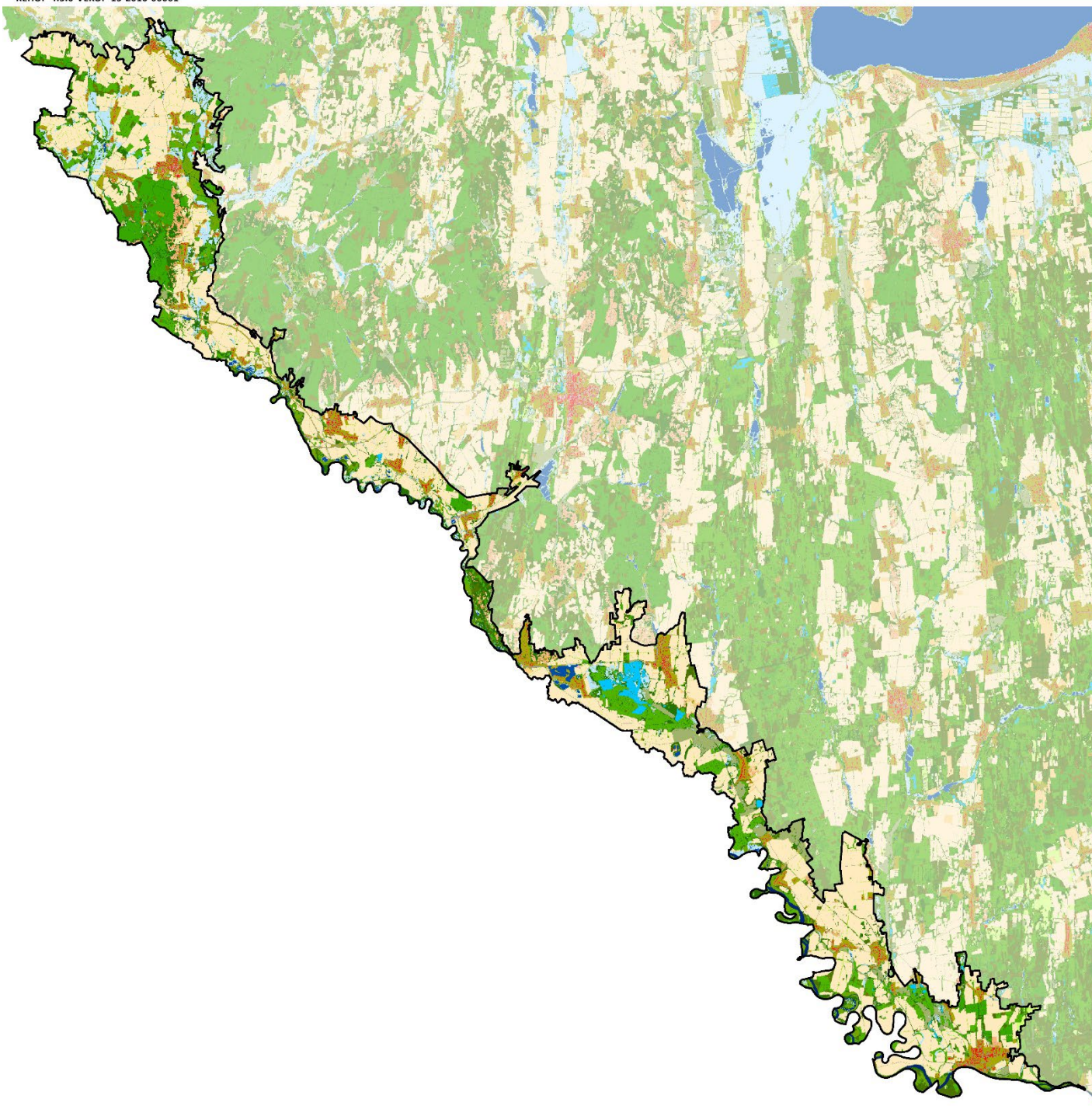
Ökológiai állapot	Területarány (%)
Dráva–Mura mente	
Mesterséges felszín	3,5
Rossz ökológiai állapot	45,5
Kedvezőtlen ökológiai állapot	12,4
Közepes ökológiai állapot	27,1
Jó ökológiai állapot	6,7
Kiváló ökológiai állapot	4,1
Adathiány	0,7



A rossz állapotú területek dominálnak (45%), a terület 1/3-a közepes állapotú, a beépített területek aránya (4%) és a kiváló állapotú területek aránya (4%) alacsony. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/8. térkép)

FELSZÍNBORÍTÁS-JELLEMZŐK

II/9. Ökoszisztéma-alaptérkép (2. szint)



- 11 : Épületek
- 12 : Utak és vasutak
- 13 : Egyéb burkolt vagy burkolatlan mesterséges felületek
- 14 : Zöldfelületek mesterséges környezetben
- 21 : Szántóföldek
- 22 : Állandó kultúrák
- 23 : Komplex területek
- 31 : Homoki gyepek
- 32 : Szikes és szikesedésre hajlamos gyepek
- 33 : Sziklakibúvásokkal tarkított gyepek
- 34 : Zárt gyepek kötött talajon vagy domb és hegyvidéken
- 35 : Máshová nem besorolható lágyszárú növényzet
- 41 : Többlevizhatástól független (TVFLN) erdők
- 42 : Természetesebb galériaerdők
- 43 : Egyéb vízhatás alatt álló (TVHA) erdők
- 44 : Idegenhonos fajok domináns erdők, faültetvények
- 45 : Erdőként nyilvántartott faállomány nélküli, vagy felújítás alatt álló területek
- 46 : Máshová nem besorolható fás szárú növényzet
- 51 : Lágyszárú dominanciájú vizes élőhelyek
- 52 : Fás szárú dominanciájú vizes élőhelyek
- 61 : Állóvizek
- 62 : Vízfolyások

1:500 000  
0 5 10 km

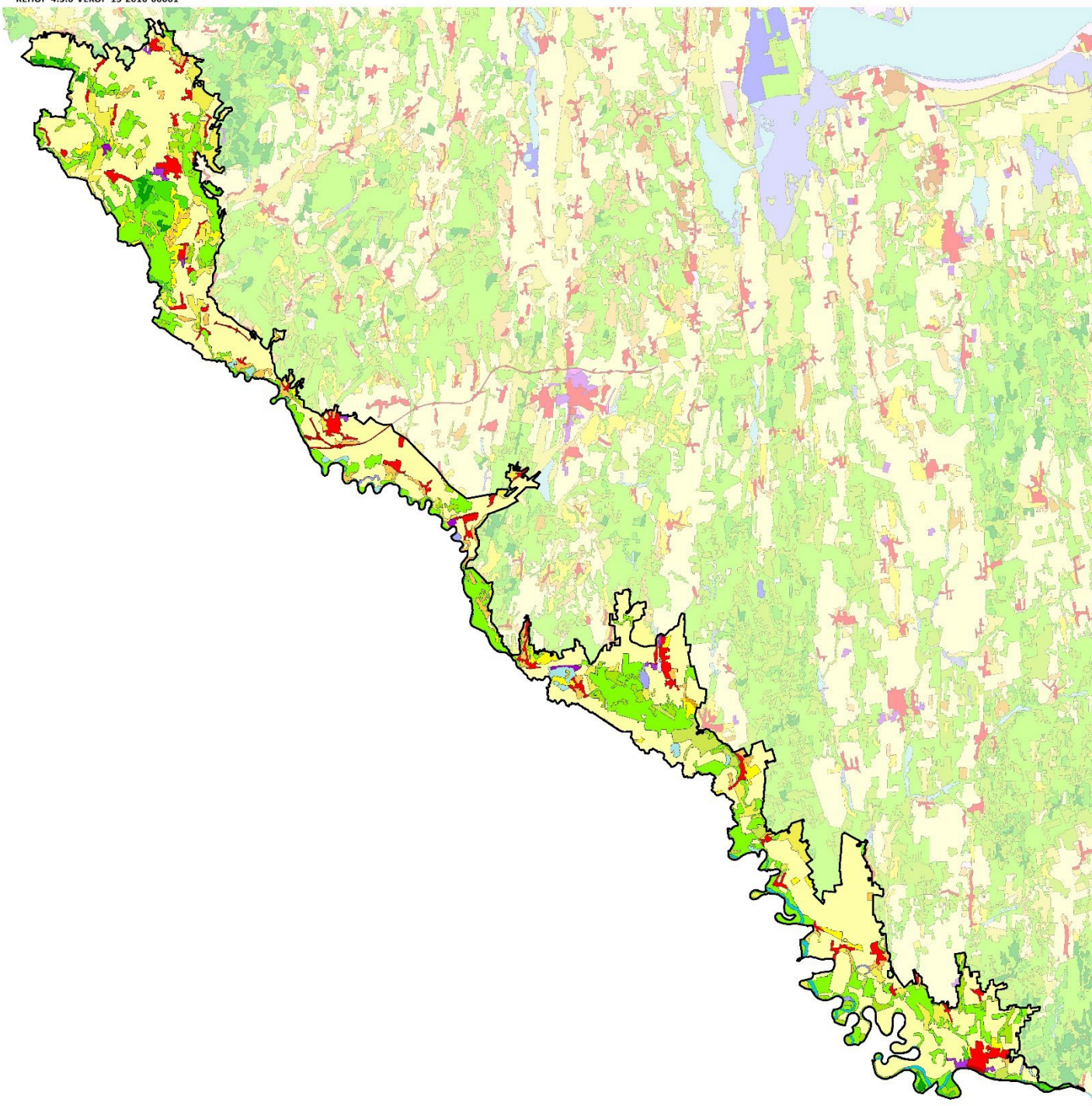


SZÉCHENYI 2020



(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/9. térkép)

## II/10. CORINE felszínborítás



- Összefüggő településszerkezet
- Nem összefüggő településszerkezet
- Ipari vagy kereskedelmi területek
- Út - és vasúthálózat és csatlakozó területek
- Kikötők
- Repülőterek
- Nyersanyag kitermelés
- Lerakóhelyek, meddőhányók
- Építési munkahelyek
- Városi zöldterületek
- Sport-, szabadidő- és üdülőterületek
- Nem öntözött szántóföldek
- Rizsföldek
- Szőlők
- Gyümölcsösök, bogyósok
- Rét, legelő
- Komplex művelési szerkezet
- Elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes növényzettel
- Lomblevelű erdők
- Tűlevelű erdők
- Vegyes erdők
- Természetes gyepek, természetközeli rétek
- Átmeneti erdős-cserjés területek
- Ritkás növényzet
- Szárazföldi mocsarak
- Tőzeglápok
- Folyóvizek, vízi utak
- Állóvizek

1:500 000  
0 5 10 km



SZÉCHENYI 2020



(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/10. térkép)

## II/11. Felszínborítás-átalakulás típusok

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/11. térkép)

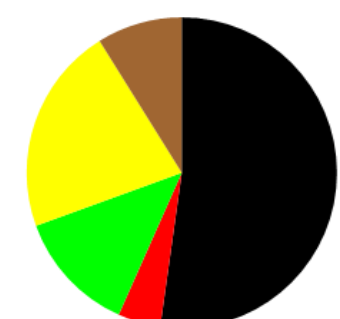
Felszínborítás stabilitás	Mintapontok száma (db)	Százalékarány (%)
Dráva–Mura mente	180	100,00%
1 - Stabil	82	45,56%
2 - Kvázi stabil	47	26,11%
3 - Lépcsőzetes	16	8,89%
4 - Ciklikus	8	4,44%
5 - Dinamikus	27	15,00%



## II/12. Felszínborítás-átalakulás jellege

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/12. térkép)

Felszínborítás átalakulás	Mintapontok száma (db)	Százalékarány (%)
Dráva–Mura mente	180	100,00%
1 - Változatlan terület	94	52,22%
2 - Településnövekedés	8	4,44%
3 - Extenzifikáció	23	12,78%
4 - Intenzifikáció	39	21,67%
5 - Dinamikus terület	16	8,89%



**II/13.-16. Stabil felszínborítású területek (stabil településterület, stabil szántó-, kert-, szőlőterület, stabil erdőterület, stabil gyepterület és vízfelszín)**

(Az indikátorok országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/13.-16. térkép)

**II/17. Zöld vonalas elemek sűrűsége**



**ZÖLD VONALAS ELEMÉK SŰRŰSÉGE**

- Zöld vonalas elem
- Gyorsforgalmi út
- Főút
- Belterület
- Vízgazdálkodási térség (OTrT)

0 5 10 km



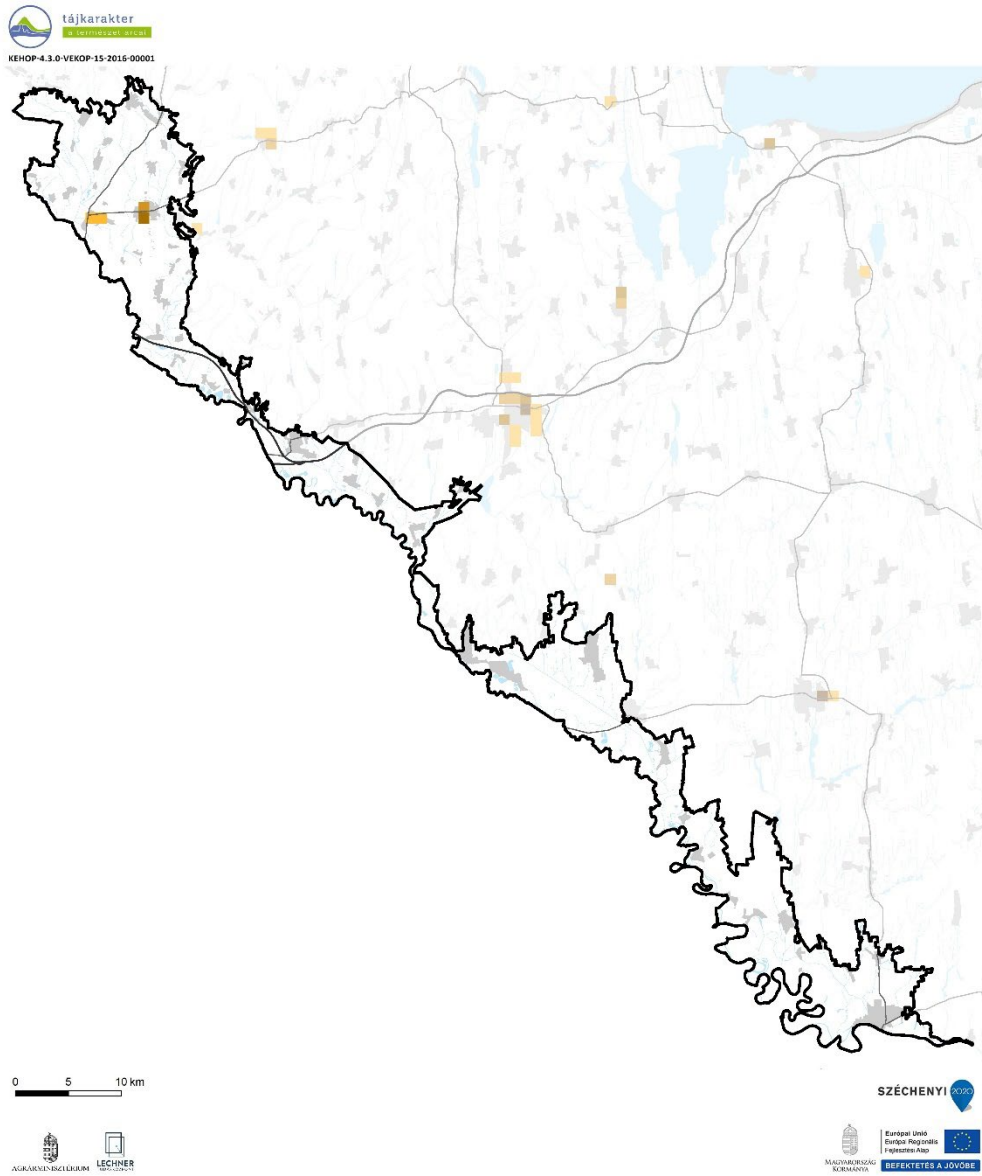
Zöld vonalas elemekben szegény terület. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/17. térkép)



Fotó: Csorba P. (Alsó-Mura-sík, Molnári 2016)



## II/18. Beépítettség növekedése (1990-2018)



Beépítettség növekedése (1990-2018)	Területarány (%)
Dráva–Mura mente	
0%	99,42%
1-6%	0,29%
6-10%	0,14%
10-20%	0,14%

1990-2018 között a területen intenzív új települési területek kialakulása nem volt jellemző. Kisebbségi növekedés volt Lenti és Rédcics településeken. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/18. térkép)

## II/19. Közlekedési hálózat sűrűsége

A közlekedési hálózat sűrűsége a tájban közepes, 0,35 km/km<sup>2</sup>. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/19. térkép)

Közlekedési hálózat sűrűsége	Területarány (%)
Dráva–Mura mente	
0-0,44 km/km <sup>2</sup>	73,06%
0,44-1,56 km/km <sup>2</sup>	22,99%
1,56-9,44 km/km <sup>2</sup>	3,95%

## II/20. Roncsolt területek aránya (kölfejtéses bánya, hulladéklerakó)

Földhasználati információk alapján a roncsolt területek (lerakók, külszíni bányaterületek) tájkarakter területéhez viszonyított aránya jóval az országos átlag felett van, tájalakító hatásuk jelentős. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/20. térkép)



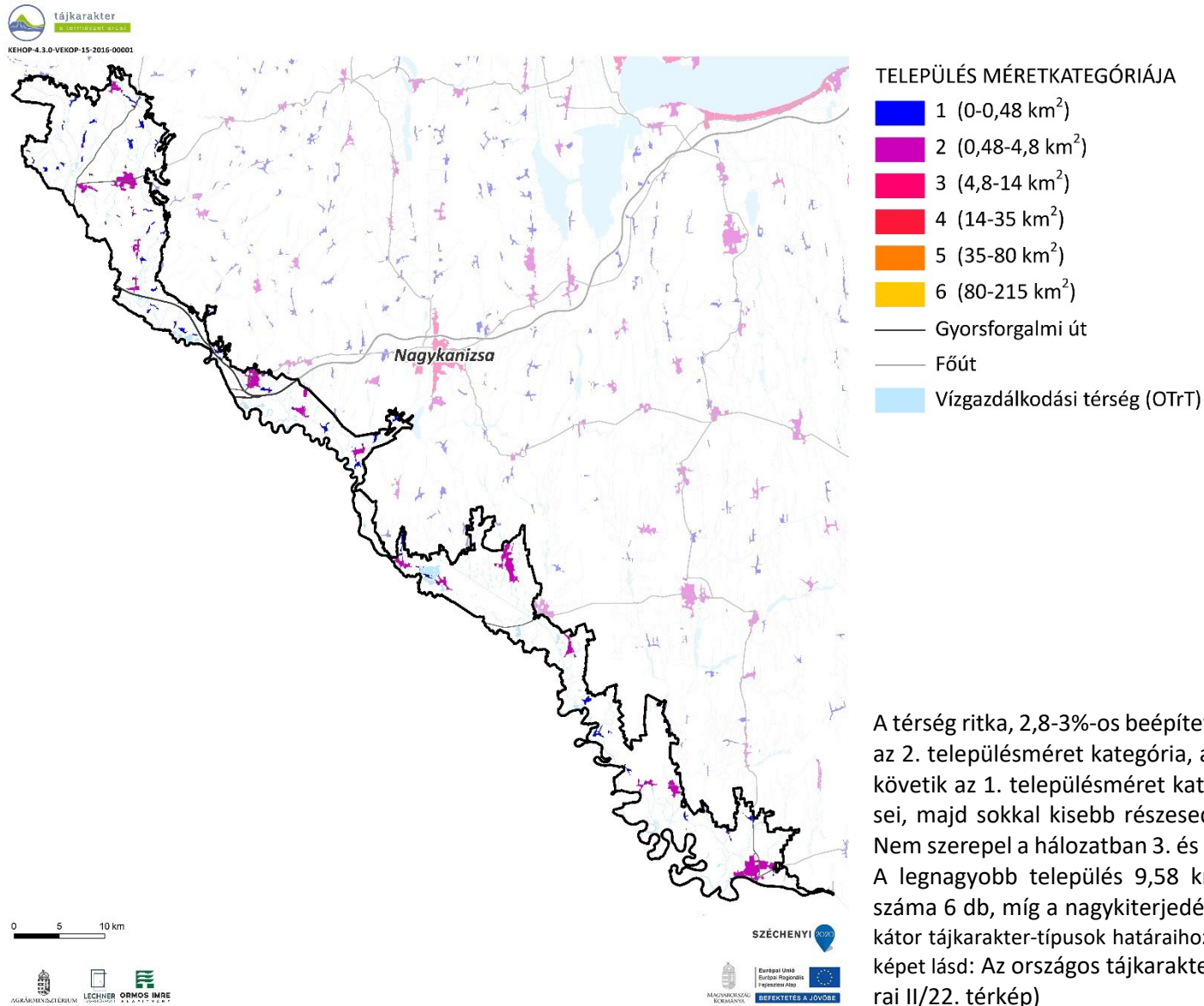
Fotó: Csorba P. (Légrád-Barcsi Dráva-sík, Bélavár, 2016)

## ANTROPOGÉN ÉS PERCEPCIONÁLIS JELLEMZŐK

### II/21. Település-sűrűség (belterületi beépített területek eloszlása)

A Belső-Somogy, a Dráva–Mura mente és az Észak-Nyírség településhálózati szempontból azonos, átlagos sűrűségű (0,2 db/km<sup>2</sup>) területet alkot. (Az indikátor tájkarakter-típusok határaihoz igazított országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/21. térkép)

### II/22. Településméret (átlagos belterületi települési terület mérete)



A térség ritka, 2,8-3%-os beépítettségében meghatározó szerepet játszik az 2. településméret kategória, átlagosan 63 ha méretű települései. Ezt követik az 1. településméret kategória átlagosan 4 ha méretű települései, majd sokkal kisebb részesedéssel a 4. méretkategória települései. Nem szerepel a hálózatban 3. és 5. méretkategóriához tartozó település. A legnagyobb település 9,58 km<sup>2</sup>, a 4 km<sup>2</sup>-t meghaladó települések száma 6 db, míg a nagy kiterjedésű települési terek száma 0 db. (Az indikátor tájkarakter-típusok határaihoz igazított országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/22. térkép)

### II/23. Külterületi szórványbeépítés sűrűsége

A külterületi beépítések eloszlása ritka (0,32 db/km<sup>2</sup>), a belterületi egységekhez kétszázaléknál kevesebb külterület tartozik. A külterületi beépítések mérete átlagos (0,62 ha), nagy kiterjedésű komplex művelésű és gazdasági területek kevésbé jellemzőek, ahogy az egész kisméretű szórványok sem fordulnak elő tömegesen. A szórványok elhelyezkedését is a sokféleség jellemzi, hol önállóan állnak, hol a belterület folytatásaként. (Az indikátor tájkarakter-típusok határaihoz igazított országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/23. térkép)

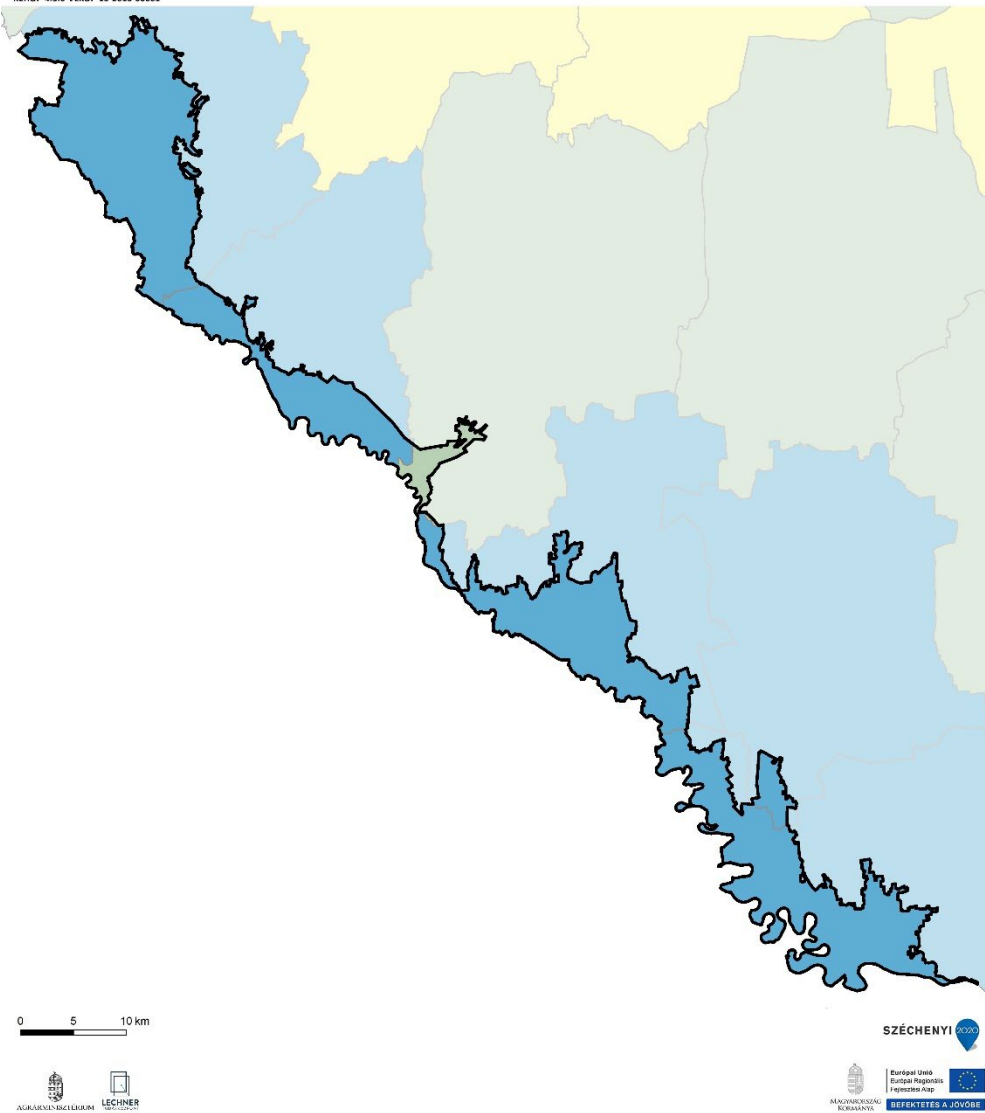
### II/24. Nagy kiterjedésű települési tér

A Dráva–Mura mente tájkarakter-területen nagy kiterjedésű települési tér nem található. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/24. térkép.)



Fotó: Csorba P. (Kerka-vidék, Szentgyörgyvölgy, 2017)

## II/25. Népegységváltozás

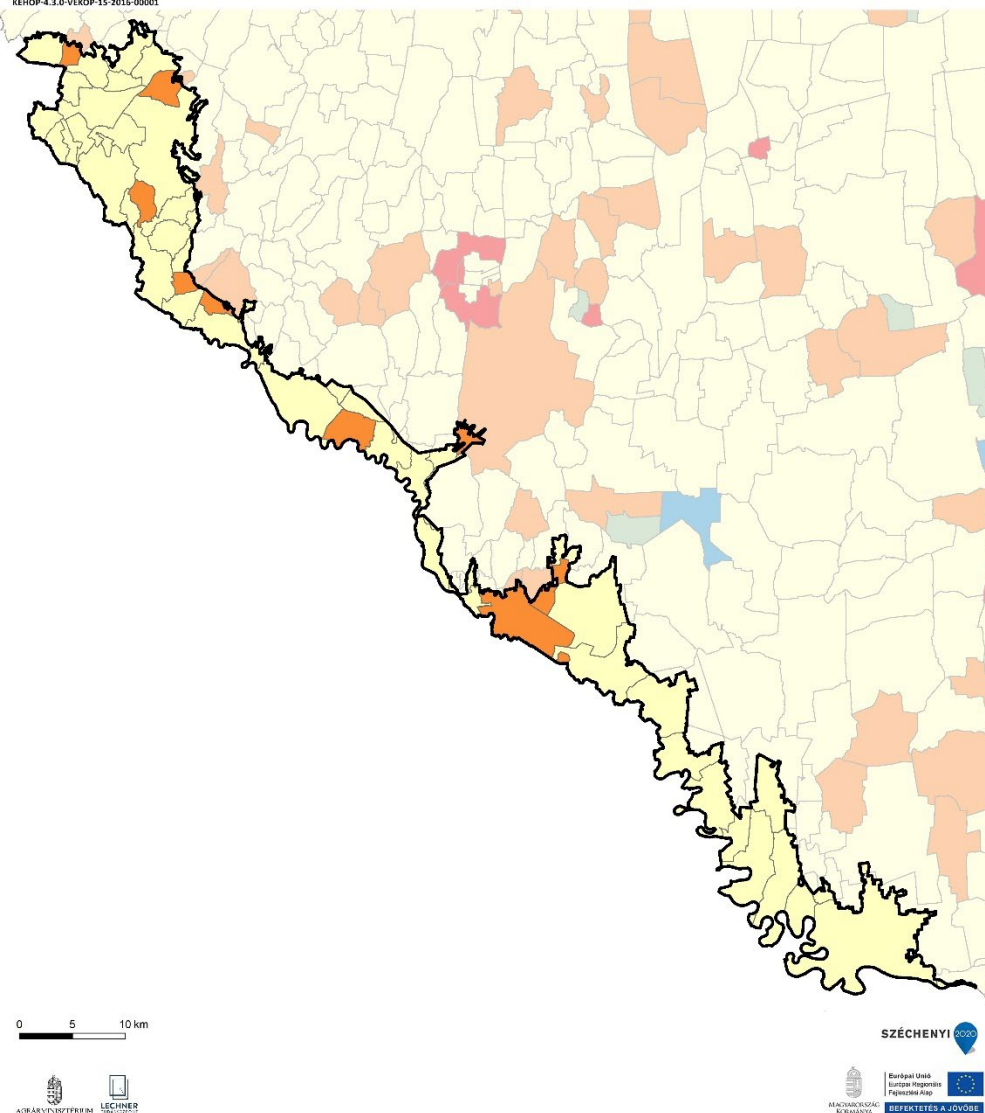


### NÉPESSÉGVÁLTOZÁS (1980-2019)

65,5 - 75,9%
75,9 - 84,4%
84,4 - 98,6%
98,6 - 129,8%
129,8 - 177,6%

A Dráva-Mura mente térségében – főként periférikus elhelyezkedésének köszönhetően – az országos átlagot meghaladó mértékű népességcsökkenés volt tapasztalható. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/25. térkép)

## II/26. Külterületi lakosok arányának változása



### KÜLTERÜLETI LAKOSOK ARÁNYÁNAK VÁLTOZÁSA (1980-2011)

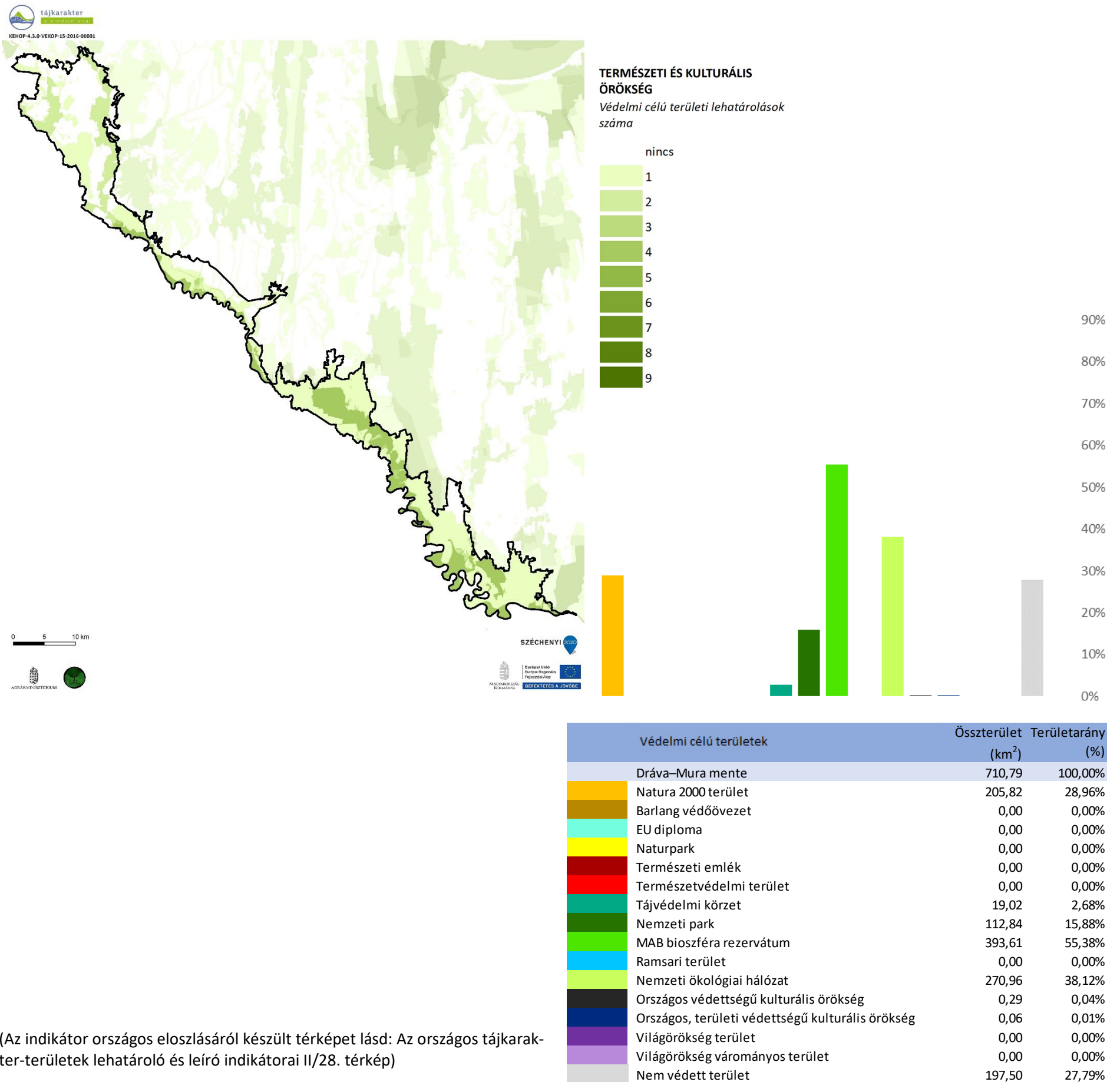
-103,3 - -74,10%
-74,0 - -16,1%
-16,0 - 0,0%
0,1 - 8,1%
8,2 - 34,5%

A Dráva-Mura mentén a külterületi lakosok aránya a települések többségénél csökkent, néhány település esetében azonban növekedés volt megfigyelhető (pl.: Gyékényes, Tótszerdahely). (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/26. térkép)

## II/27. Néprajzi táj

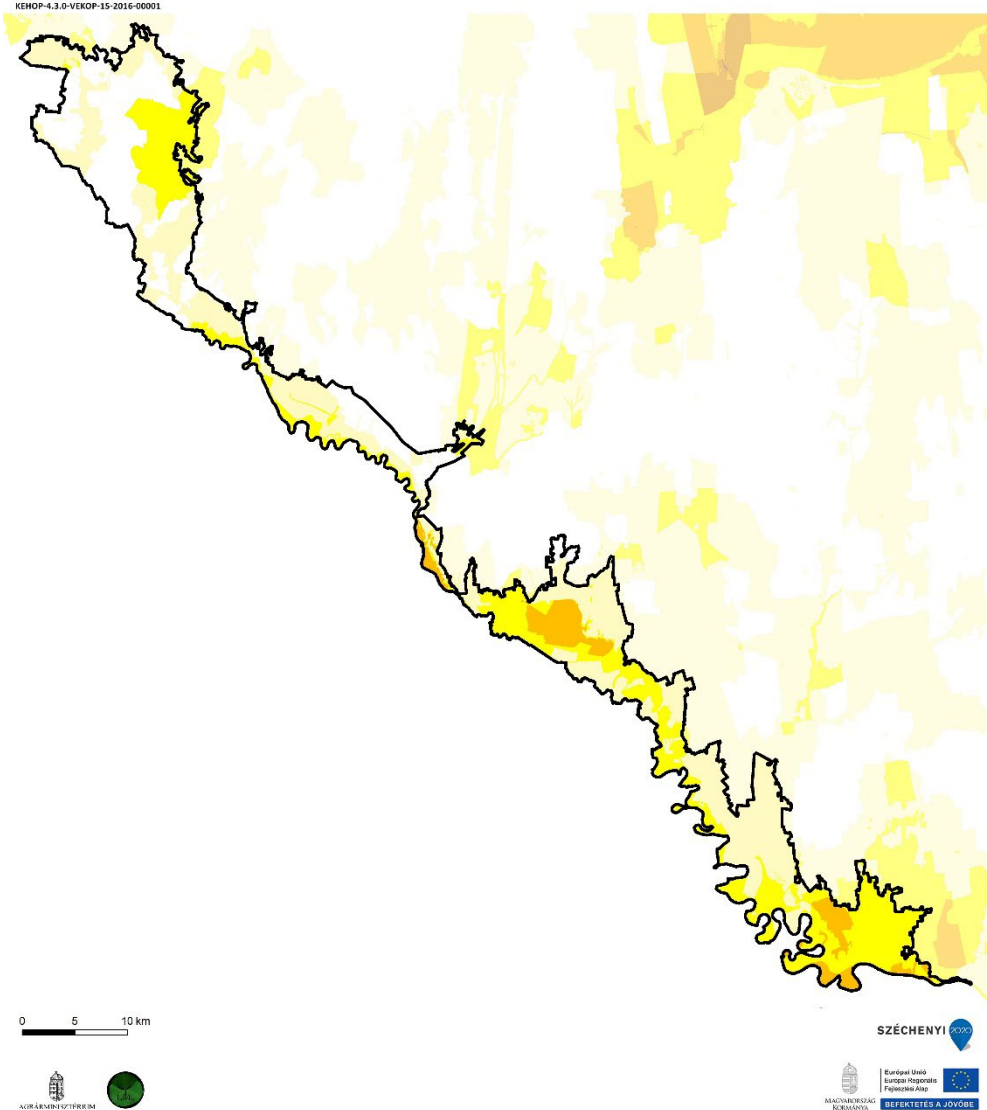
A tájkarakter-terület magában foglalja a kis kiterjedésű Hetés néprajzi tájat (6 település) és a Göcsej délnyugati pereme is érinti. A térség ÉNy-i részén halmazos jellegű kistelepülések találhatók, zömmel szórt beépítéssel, DK felé haladva többutcsás, szalagtelkes, előkertes beépítések a hagyományosak. A zalai részen több település szőlőhegye is őrzi hagyományos tájhasználati jellegét. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/27. térkép)

## II/28. Természeti és kulturális örökség



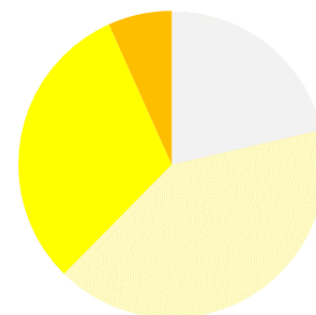
(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/28. térkép)

## II/29. Megbecsültség

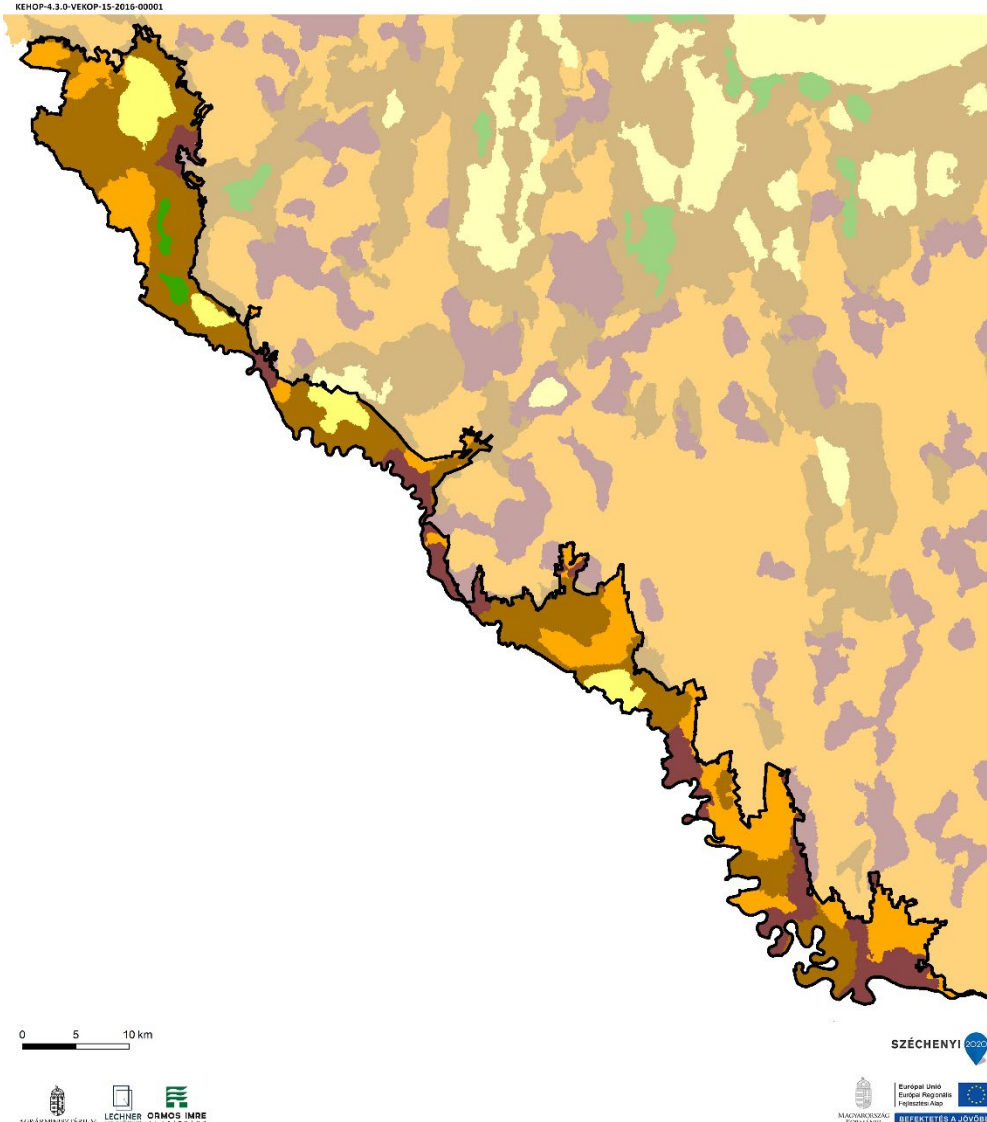


Megbecsültség	Összterület (km <sup>2</sup> )	Területarány (%)
Dráva–Mura mente	710,79	100,00%
1 - Nincs, igen alacsony	151,86	21,36%
2 - Alacsony	291,70	41,04%
3 - Mérsékelt	219,51	30,88%
4 - Számottevő	47,73	6,71%
5 - Jelentős	0,00	0,00%
6 - Magas	0,00	0,00%
7 - Nagyon magas	0,00	0,00%
8 - Kiemelkedő	0,00	0,00%

(Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/29. térkép)



## II/30. Vizuális jellemzők



Vizuális jellemzők	Területarány (%)
Dráva–Mura mente	
Zárt, homogén, szegélyekben szegény területek	27,0
Átlátható, szegélyekben szegény területek	9,0
Átmeneti, közepesen zárt területek	47,0
Szegélyekben gazdag, de nem átlátható, zárt területek	15,7
Átlátható, nyitott, szegélyekben gazdag területek	1,3

A tájat az átmeneti, közepesen zárt területek (47%) uralják. Kis mértékben a zárt, homogén, szegélyekben szegény területek (27%) fordulnak elő. (Az indikátor országos eloszlásáról készült térképet lásd: Az országos tájkarakter-területek lehatároló és leíró indikátorai II/30. térkép)

